

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4Co/66/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8311213567
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 03. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Klenková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2013:8311213567.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD., predsedníčky senátu a sudcov JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Anny Ilčinovej v právnej veci žalobcu Orange Slovensko, a. s., Prievozská 6/A, Bratislava, IČO: 35 697 270 proti žalovanému Y. K., bytom Z. XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného 1. Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Važecká 16, Prešov, IČO: 42 176 778, právne zastúpené JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom vo Svidníku, Sovietskych hrdinov 163/66, 2. Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ, Petrovská 10, Skalica, IČO: 42 264 154, právne zastúpené JUDr. Jozefom Kempom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom v Chorvátskom Grobe, Nám. Josipa Adriča 1 a 3. Združenie na podporu práv spotrebiteľov, občianske združenie, Seberíniho 9, Bratislava, IČO: 42 264 979, o zaplatenie 296,20 Eur istiny s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Humenné, č. k. 17C 4/2012-49 zo dňa 06. 02. 2012 takto

rozhodol:

P o t v r d z u je rozsudok vo výroku o určení zmluvnej podmienky za neprijateľnú a neplatnú, v zamietavom výroku a vo výroku o trovách konania.

O trovách odvolacieho konania bude rozhodnuté samostatným uznesením.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 97,20 Eur z titulu istiny spolu s 9 % úrokom z omeškania z dlžnej sumy od 28. 05. 2010 do zaplatenia, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Určil, že zmluvná podmienka uvedená v Dodatku k Zmluve o pripojení č. A4825683 zo dňa 30. 12. 2009 pod bodom 2.5: „V prípade porušenia niektorej z povinností účastníka uvedenej v bode 2.3 alebo 2.4 tohto článku (najmä, ale nielen nezaplatenie splatnej ceny za služby, nedodržanie záväzku uvedeného bodu 2.2 tohto článku, jednostranné ukončenie platnosti zmluvy alebo tohto dodatku pred uplynutím doby viazanosti, vykonanie úkonu smerujúceho k ukončeniu platnosti tohto dodatku pred uplynutím doby viazanosti bez ohľadu na skutočnosť, či naozaj dôjde k ukončeniu jeho platnosti) je účastník povinný uhradiť podniku zmluvnú pokutu vo výške 200 Eur (6 025,20 Sk). Právo na zmluvnú pokutu podľa tohto bodu vznikne podniku porušením povinnosti účastníka, a to v okamihu porušenia povinnosti účastníkom, pričom toto právo nie je podmienené vykonaním žiadneho úkonu zo strany podniku (napr. odstúpením od zmluvy alebo porušením či obmedzením poskytovania služieb v prípade porušenia povinnosti podľa bodu 2.3 písm. c) tohto článku). Účastník je zároveň povinný uhradiť podniku náhradu škody, ktorej výška presahuje výšku dohodnutej zmluvnej pokuty. Zmluvnú pokutu podľa tohto článku bude účastník povinný zaplatiť podniku bez ohľadu na dĺžku doby, ktorá mu ešte zostávala do uplynutia doby viazanosti. Zmluvná pokuta je splatná v lehote uvedenej vo výzve na jej zaplatenie, inak v lehote 14 dní odo dňa

doručenia výzvy podniku účastníkovi je ako neprijateľná, neplatná“. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol. Vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Povolil žalovanému splácať žalovanú sumu v pravidelných mesačných splátkach vo výške 20 Eur vždy do 25-teho dňa v kalendárnom mesiaci počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku, pričom omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

V odôvodnení uviedol, že na základe výsledkov vykonaného dokazovania, oboznámenia sa s obsahom pripojených listinných dôkazov, a to zmluvou o pripojení zo dňa 30. 12. 2009, dodatkom k zmluve, faktúrami, odstúpením od zmluvy zistil, že účastníci uzavreli dňa 30. 12. 2009 zmluvu o pripojení č. A4825683 s účastníckym programom Volania do všetkých sietí 100, na základe ktorej žalovanému bolo pridelené účastnícke telefónne číslo: XXXX XXX XXX. Následne účastníci uzavreli dodatok k tejto zmluve, na základe ktorého žalobca odpredal žalovanému mobilný telefón značky Samsung S 5600 za kúpnu cenu 1 Eur a žalovaný sa zaviazal zotrvať v zmluvnom vzťahu so žalobcom po dobu 24 mesiacov, využívať jeho služby a uhrádzať za ne poplatky. V prípade porušenia zmluvných povinností sa žalovaný zaviazal uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 200 Eur. Súčasťou zmluvy sú všeobecné podmienky poskytovania elektronických, komunikačných služieb prostredníctvom verejnej telefónnej siete žalobcu. Žalobca nedodrжал podmienky zmluvy, nezaplatil poplatky za poskytnuté služby, vyfakturované za obdobie od 22. 01. 2010 do 22. 03. 2010 celkom vo výške 97,20 Eur, a preto následne vyzval žalobcu na zaplatenie žalovanej istiny, vrátane zmluvnej pokuty.

Súd citoval ust. § 43 ods. 1 zákona č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách a uviedol, že mal preukázané, že došlo medzi účastníkmi konania k uzavretiu zmluvy o pripojení a následne k uzavretiu dodatku k zmluve o pripojení, na základe ktorého žalobca poskytol služby žalovanému, ako aj mobilný telefón za zvýhodnených podmienok s tým, že žalovaný sa zaviazal na využívanie dohodnutých mesačných programov po dobu 24 mesiacov. Žalovaný porušil podmienky zmluvy tým, že neuhradil vyfakturované služby v lehote splatnosti celkom vo výške 97,20 Eur, a preto súd v tejto časti žalobe vyhovel a zaviazal žalovaného zaplatiť žalovanú istinu vo výške 97,20 Eur spolu s uplatneným úrokom z omeškania v súlade s ust. § 517 Občianskeho zákonníka, aj ust. § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z..

Vo vzťahu k uplatnenej zmluvnej pokute súd citoval ust. § 544 Občianskeho zákonníka, ako aj článok Smernice Rady 93/13/EHS z 05. 04. 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej ust. § 53 a nasl. Občianskeho zákonníka týkajúce sa spotrebiteľských zmlúv a uviedol, že paušálny mesačný poplatok za užívanie programu Volania do všetkých sietí 100, predstavoval prinajmenšom sumu 26,01 Eur, vrátane 19 % dane z pridanej hodnoty (ďalej len DPH). Zmluvná pokuta vo výške 200 Eur vo vzťahu k mesačnému poplatku predstavovala 8-násobok. Žalovaný sa podľa zmluvy zaviazal zotrvať v zmluvnom vzťahu so žalobcom po dobu 24 mesiacov, a teda po túto dobu platiť dohodnutý paušálny mesačný poplatok. Z pohľadu náhrady škody je takáto zmluvná pokuta neobhájiteľná aj z dôvodu, že podľa zmluvy je nárok žalobcu na náhradu škody nie je dotknutý. Žalovaný porušil podmienky zmluvy, nezotrval v zmluvnom vzťahu v dohodnutom čase, a preto porušil zmluvu hneď od začiatku, lebo neuhradil ani jeden mesačný poplatok od uzatvorenia zmluvy, a teda sa nemôže javiť, že v jeho prípade obavy z poškodzovania spotrebiteľa nie sú namieste. Súdna kontrola štandardných zmlúv je však postavená na absolútnej neplatnosti neprijateľných klauzúl a bolo by v rozpore s cieľom Smernice, ak by sa neprijateľnou podmienkou jeden spotrebiteľ chránil a druhý nie. Rozhodujúce je, že zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve je objektívne spôsobilá poškodiť spotrebiteľa a nie je rozhodujúca vôľa zmluvných strán. V tejto súvislosti súd poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie C-240/98, C-244/98, z ktorých vyplýva obligatórnosť zásahu súdu pri nekalej podmienke.

Súd poukázal na ust. § 153 ods. 3, 4 Občianskeho súdneho poriadku aj bez návrhu rozhodol o neplatnosti zmluvnej podmienky v štandardnej formulárovej zmluve, lebo ide o opatrenie proti nečestným klauzulám, ktoré predstavujú opatrenie proti nečestným obchodným praktikám. Z neplatnej zmluvnej podmienky teda nevzniklo žalobcovi právo na plnenie a žalovanému plniť a z tohto dôvodu, súd prvého stupňa zamietol žalobu o uplatnenú zmluvnú pokutu, ktorej dojednanú zmluvnú podmienku vyhlásil za neprijateľnú a neplatnú.

Súd povolil žalovanému splácať priznanú žalovanú istinu s príslušenstvom v 20-eurových mesačných splátkach pod následkom straty výhody splátok v súlade s ust. § 160 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.

O trovách konania účastníkov súd rozhodol podľa ust. § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku tak, že vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

V zákonom stanovenej lehote podal proti rozsudku - výroku, ktorým bola určená zmluvná podmienka za neprijateľnú a neplatnú, ako aj v zamietavom výroku a súvisiacom výroku o trovách konania, odvolanie žalobca. Namietal nesprávne právne posúdenie a nesprávne skutkové zistenia, v dôsledku čoho vec nesprávne právne posúdil. Poukázal na to, že bolo povinnosťou súdu skúmať naplnenie znakov definície neprijateľnej podmienky, a to či podmienka bola individuálne dojednaná, a či ňou bola spôsobená značná nerovnováha v právach a v povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, vzhľadom na všetky okolnosti. Dojednanie zmluvnej pokuty, ako tzv. zabezpečovacieho inštitútu zmluvných vzťahov je plne v súlade s platným právnym poriadkom Slovenskej republiky. Poukázal na to, že súd sa nezaoberal tým, že žalovaný si mohol kúpiť mobilný telefón za riadnu maloobchodnú cenu bez hrozby sankcie za nedodržanie riadneho plnenia svojich povinností počas doby viazanosti, resp., ak nechcel byť viazaný hrozbou sankcie v takej výške. Podotkol, že pokiaľ ide o značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa ako znak neprijateľnosti podmienky, bolo potrebné prihliadať na nerovnováhu založenú samotným uzatvorením dodatku, a to v prospech spotrebiteľa s prihliadnutím na výhody, ktoré získal. Ďalej poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2Cdo 172/2007, podľa ktorého primeranosť výšky zmluvnej pokuty treba posúdiť v každom prípade individuálne, vzhľadom na všetky okolnosti daného prípadu. Výšku zmluvnej pokuty považoval za primeranú a dôvodnú, objektívne nespôsobilú poškodiť žalovaného ako spotrebiteľa. Z tohto dôvodu navrhol zmeniť napadnutý rozsudok a žalobe v celom rozsahu vyhovieť. Uplatnili si náhradu trov konania, ktoré špecifikovali.

Žalovaný sa k doručenému odvolaniu nevyjadril.

Podaním zo dňa 24. 04. 2012 do konania vstúpil vedľajší účastník na strane žalovaného, a to Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Važecká 16, Prešov, IČO: 42 176 778, ďalej dňa 06. 11. 2012 oznámilo vstup do konania Občianske združenie slovenských spotrebiteľov AZ, Petrovská 10, Skalica, IČO: 42 264 154, ako aj dňa 06. 12. 2012 oznámilo vstup do konania Združenie na podporu práv spotrebiteľov, občianske združenie, Seberíniho 9, Bratislava, IČO: 42 264 979.

Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 10 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov, ďalej len O. s. p.), vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 204 ods. 1 O. s. p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 O. s. p., bez nariadenia pojednávania s nariadením termínu verejného vyhlásenia rozhodnutia, o ktorom boli písomne účastníci upovedomení, ako aj bol oznámený na úradnej tabuli súdu (§ 214 ods. 2 v spojení s ust. § 156 ods. 3 O. s. p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Úlohou odvolacieho súdu v odvolaní namietanom nesprávne právne posúdenie bolo zistiť, či súd prvého stupňa na zistený skutkový stav správne aplikoval príslušné právne predpisy.

Nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil.

Z obsahu spisu, ako aj odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa správne v spotrebiteľskej veci posudzoval neprijateľnosť zmluvných podmienok vyplývajúcich zo zmluvy

o pripojení, vrátane dodatku k zmluve o pripojení zo dňa 30. 12. 2009., číslo zmluvy A: 4825683, vrátane všeobecných zmluvných podmienok s poskytovaním telekomunikačných služieb.

Podľa ust. § 153 ods. 3, 4 O. s. p., súd môže v rozsudku, ktorý sa týka sporu zo spotrebiteľskej zmluvy, aj bez návrhu vysloviť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách dodávateľom je neprijateľná.

Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve (16ab) alebo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky alebo mu na základe takejto podmienky súd uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie túto zmluvnú podmienku vo výroku rozhodnutia.

Citované ust. § 153 ods. 3, 4 O. s.p. umožňujú súdu rozhodnúť nad navrhovaný petit rozhodnutia účastníka v sporovom konaní, v prípade, ak ide o spotrebiteľskú zmluvu. Dojednané zmluvné podmienky sa vyskytujú vo viacerých prípadoch a spotrebiteľ nemá možnosť obsah zmluvy podstatným spôsobom ovplyvniť alebo ak ide o podmienku neplatnosti z dôvodu jej neprijateľnosti.

Súd prvého stupňa náležite posudzoval dojednané zmluvné podmienky medzi účastníkmi konania. Je pravdou, že žalovaný porušil zmluvné podmienky hneď na začiatku zmluvného vzťahu, avšak v danom prípade z dôvodu absolútnej neplatnosti dojednaných zmluvných podmienok ohľadne zmluvnej pokuty, súd prvého stupňa správne na túto skutočnosť nemohol prihliadať. Pri posudzovaní obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší, lebo spotrebiteľ je v znevýhodnenom postavení, ktorý nemôže ovplyvniť obsah zmluvy v štandardnej formulárovej zmluve pripravenej dodávateľom.

Namietané nesprávne skutkové zistenia žalobcom vo vzťahu k posúdeniu dojednanej zmluvnej pokuty neboli opodstatnené. Súd prvého stupňa vychádzal z predložených listinných dôkazov nachádzajúcich sa v spise a s poukazom na ust. § 544 Občianskeho zákonníka ustálil, že takéto zmluvné dojednanie je neprijateľné. Pri posudzovaní výkladu obsahu spotrebiteľskej zmluvy, odvolací súd poukazuje na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. I. ÚS 243/2007, podľa ktorého, ak sú v zmluve použité formulácie, pojmy, ktoré možno vykladať rozdielne, javí sa byť spravodlivým vykladať ich v prospech toho, kto ich do zmluvy vložil, resp. s prihliadnutím na ust. § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Dojednaná zmluvná pokuta je jedným zo zabezpečovacích prostriedkov v zmysle hmotného práva. Je to dohoda účastníkov určená peňažná suma, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi, ak poruší svoju zmluvnú povinnosť. Možno dohodnúť pre prípad nespĺnenia záväzku vôbec alebo pre prípad porušenia akejkoľvek inej zmluvnej povinnosti. Musí mať obligatórne písomnú formu, a to bez ohľadu na to, akú formu má zmluva ňou zabezpečovaná. Podstatnou náležitosťou dohody o zmluvnej pokute je určenie výšky pokuty alebo určenie spôsobu. Spôsob jej určenia má byť jednoznačný. Výška pokuty nie je síce zákonom limitovaná, avšak nemôže byť v rozpore so zásadou vyplývajúcou z ust. § 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len Občianskeho zákonníka).

Na náležitosti zmluvnej pokuty vyplývajúce z ust. § 544 Občianskeho zákonníka, súd prvého stupňa správne poukázal, pričom vychádzal aj zo všeobecných ustanovení týkajúcich sa spotrebiteľských zmlúv, a to najmä ust. § 53a Občianskeho zákonníka. Z rozhodovacej praxe odvolacieho súdu je známe, že žalobca používa dojednané zmluvné podmienky týkajúce sa aj tohto prípadu vo viacerých obdobných prípadoch, bez ohľadu na to, že už rozhodnutím súdov boli dojednané zmluvné pokuty vyhlásené za neprijateľné z dôvodu ich absolútnej neplatnosti, nejasnosti, neurčitosti, ako aj spôsobujúcej značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán.

Z tohto dôvodu namietané nesprávne skutkové zistenia vrátane nesprávneho právneho posúdenia, odvolací súd nepovažoval za opodstatnené.

Z týchto dôvodov odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok vo výroku o určení zmluvnej podmienky za neprijateľnú a neplatnú, v zamietavom výroku a súvisiacom výroku o trovách konania ako vecne správny v súlade s ust. § 219 ods. 1 O. s. p..

K trovám odvolacieho konania, odvolací súd vyslovil, že o nich rozhodne samostatným uznesením s poukazom na ust. § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s ust. § 211 ods. 2 O. s. p. a § 151 ods. 3 O. s. p. z dôvodu, že po rozhodnutí vo veci samej súdom prvého stupňa do konania vstúpili traja vedľajší účastníci na strane žalovaného.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozsudku odvolanie nie je prípustné.